

АКЦЕНТНІ ТИПИ ФОНЕТИЧНИХ СЛІВ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Москова А. Ю.

(Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького)

Науковий керівник – викладач Дегтярьов Д. В.

Теорія сучасного мовознавства розрізняє таку ієрархічну структуру мовленнєвих одиниць: склад – ритмогрупа (фонетичне слово) – синтагма – фраза – понадфразова єдність – текст. В. В. Потапов [1, 12] пропонує дещо іншу ієрархію мовних одиниць: слово-лексема – фонетичне слово – послідовність фонетичних слів (синтагма) – фраза – фоноабзац – текст. Обраний напрямок дослідження передбачає вивчення особливостей ритмічної структури фонетичного слова на матеріалі англomовного політичного дискурсу. Мовленнєвий процес спричиняє часто, внаслідок позиційно-комбінаторних змін, "стирання" та перерозподіл меж слів, що призводить до появи одиниць, іноді більших, ніж межі лексико-граматичної одиниці. Такі одиниці згруповують один або декілька складів під одним словесним наголосом. У працях дослідників ці одиниці найчастіше отримують назву "фонетичне слово", "ритмічна структура" або "ритмогрупа" [3, 67]. Фонетичне слово – основна одиниця опису тексту [2, 657], тому є відправною ланкою для дослідження політичного дискурсу. Ритмічні структури або фонетичні слова утворюють ритмічний каркас синтагми, який називається ритмічною схемою синтагми.

Складові фонетичного слова мають назву клітики, переднаголошені склади – проклітики, післянаголошені – енклітики. До складу проклітиків та енклітиків переважно входять службові частини мови, як словоформи, що потенційно не мають власного наголосу у потоці мовлення, але нерідко і самостійні частини мови. Таким чином, фонетичні слова можуть бути простими (складаються з одного складу і є однією лексико-граматичною одиницею) і складними (проклітика + енклітика).

Проведений аудитивний аналіз тексту англomовної політичної промови дозволяє стверджувати, що найпродуктивнішим є проклітичний спосіб утворення фонетичного слова (65,2 %): [aswe`seek], найменш продуктивним виявився енклітичний спосіб утворення (4,4 %): [ˈthankyou]. Продуктивним є також проклітично-енклітичний спосіб утворення фонетичного слова (29,5 %): [to`giveup].

Дослідження акцентної структури фонетичного слова передбачає зокрема вивчення акцентного типу фонетичного слова. Акцентний тип – це загальна схема розміщення наголосу у словоформах певної множинності слів, що належать до цієї частини мови [1, 67]. За результатом проведеного аудитивного аналізу нами було виокремлено 1777 фонетичних слів. Ми виділили 21 акцентний тип. Найчастотнішими акцентними типами фонетичних слів є:

1) \perp [ˈstreet], [ˈmuch], [ˈgreat], [ˈthat]; 2) \perp – [ˈthankyou], [ˈBloomberg], [ˈsystem]; 3) \perp [we`made], [be`cause], [we`need]; 4) \perp – [theen`tire], [tobe`paid], [onthe`hook]; 5) \perp – [fi`nancial], [a`bailout], [des`truction]. Як видно з прикладів, такі фонетичні слова складаються не більше як з трьох складів. Менш частотні акцентні типи фонетичних слів складаються з чотирьох і більше складів. Такі типи фонетичних слів менш частотні тому, що зі збільшенням кількості ненаголошених елементів погіршується перцепція повідомлення. Це може проявитися у неправильній його сегментації або зміщенні наголосу.

Таким чином, фонетичне слово в англomовному політичному дискурсі включає від 1 до 9 сегментів, проте найуживанішими є ті фонетичні слова, що містять від 1 до 3 сегментів. Це пояснюється тим, що покращується ритмічна впорядкованість англomовної політичної промови, а також тим, що перцептивно краще сприймаються невеликі за обсягом елементи, полегшується встановлення меж слів (сегментація) і створюються сприятливі умови для ідентифікації промови.

1. Потапов В. В. Речевой ритм в диахронии и синхронии / В. В. Потапов. – М. : МГЛУ, 1996. – 180 с.
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля – К, 2006. – 716 с.
3. Бурая, Е. А. Фонетика современного английского языка. Теоретический курс / Е. А. Бурая, И. Е. Галочкина, Т. И. Шевченко. – М. : Академия, 2008. – 272 с.